

Sairastunut kaipaa joustavuutta sekä työyhteisön apua

Harvinainen akustikusneurinooma häiritsee tasapainoa, vie kuulon korvasta ja tuo tilalle tinnituksen, pahoinvoinnin tai huimauksen.

TEKSTI TARJA KOIKKALAINEN JA PÄIVI LIIPPOLA
KUVA SUOMEN AKUSTIKUSNEURINOOMAYHDISTYS

Akustikusneurinooma eli vestibulaarischwannooma on harvinainen, hyvänlaatuinen kasvain kahdeksannessa aivohermossa. Se luokitellaan luokan 1 aivokasvaimeksi, jossa raja aivokudokseen on tarkka. Kasvain voi painaa aivokudosta, mutta ei kasva aivokudoksen solujen sekaan tai leviä kehoon.

Kasvaimen ensioireita ovat toispuoleinen kuulon alenema, tinnitus, sekä huimaus tai tasapainohäiriöt. Kasvaessaan AN voi aiheuttaa lisääntyvää päänsärkyä. Oireet eivät näy, mutta tuottavat epämääräisen huojuvan outouden olotilan.

AN hoidetaan mikrokirurgisella leikkauksella tai sädehoitolla. Sen koko vaikuttaa hoitopäätökseen. Pienten kasvainten kasvutaupeista voidaan seurata toistuvilla MRI-kuvauksilla pitkäänkin. Sen

kasvu voi myös pysähtyä, jolloin hoitotoimia ei tarvita. Hoidoilla poistetaan kasvain, mutta kaikki oireet eivät korjaannu. Hoidon seurauksena voi joskus olla kasvohalvaus, josta nykyisin toivutaan vuoden kuluessa lähes kokonaan. Jäljellä oleva kuulo ei aina säily, mutta tasapaino vahvistuu liikkumisen myötä.

Kuuro korva, suuntakuulon puuttuminen sekä tasapainohäiriö voivat lisätä tapaturmariskiä useissa ammateissa. Yksikorvaisen ei kuule äänen suuntaa ja tärkeä viesti voi jäädä kuulematta konttorissa, liikenteessä, rakennuksella tai kotona. Kokous- ja asiakaspalvelutilanteet vaativat tarkkaavuutta ja ne koetaan haasteellisina ja kuluttavina. Kuulokoje ei palauta suuntakuuloa eikä yksikorvaisen stereokuulokojetta ole vielä keksitty.

Kasvohalvaus voi aiheuttaa han-

kaluutta puhumiseen, syömiseen ja näkemiseen. Avokonttori työympäristönä tai erillisen työtilan puuttuminen lisää kuormittumista hälyn ja metelin vuoksi. Väsymys sekä keskittymisen ja muistin ongelmat ovatkin yleisiä. Kuulo-ongelmat, meluisa työympäristö ja heikentynyt sietokyky vähentävät myös sosiaalisia kontakteja.

Työjärjestelyllä hyvinvointia

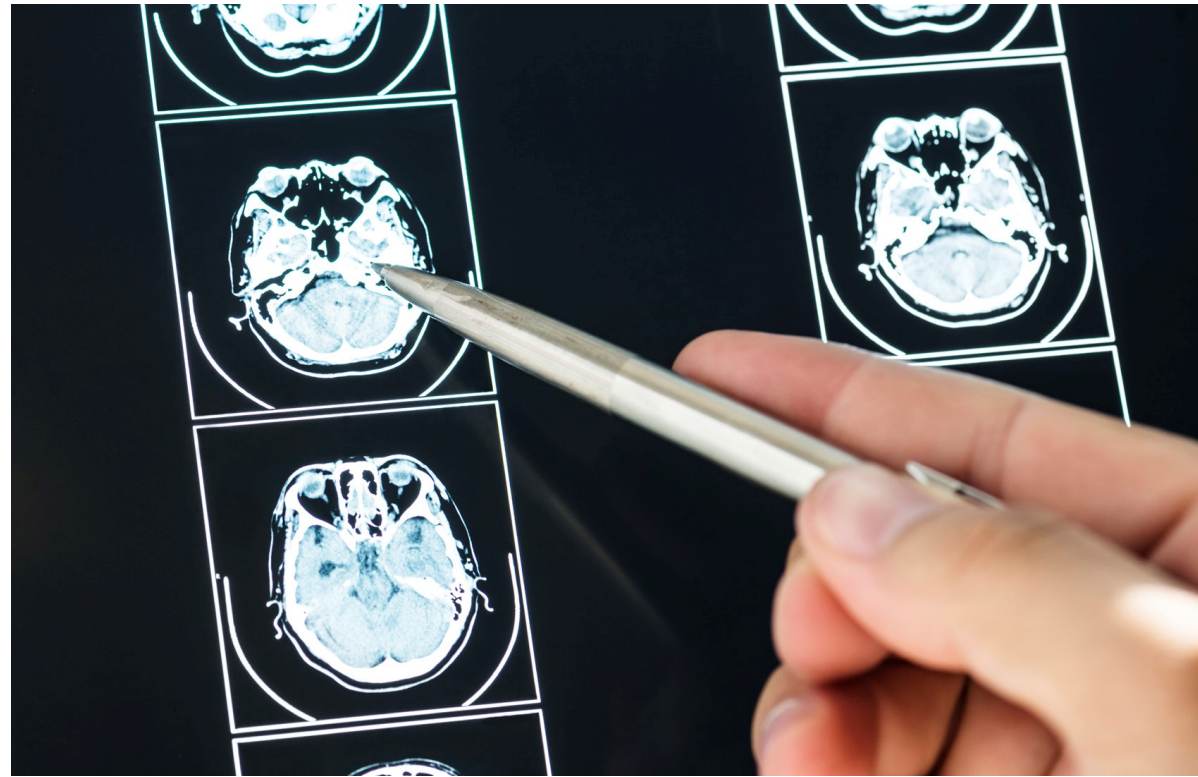
Häiriöt voivat ajan mittaan käydä liikaa voimille, jos työympäristöä ei

pysty sopeuttamaan. Päivän tehtävistä selviytyminen kuormittaa silloin tavanomaista enemmän. Jaksamattomuuskierteessä ollaan, kun yölepo ei riitä palautumiseen.

Fysio-, puhe- ja/tai neuropsykologisella kuntoutuksella sekä tarvittavien apuvälineiden hankinnalla voidaan nopeuttaa sairastuneiden työhön paluuta hoitajaksojen jälkeen. Joustavat työjärjestelyt parantavat työssä jaksamista merkittävästi. Työhön paluu hoitojen jälkeen onnistuu usein paremmin, jos

voi aluksi olla osa-aikaisena.

Työkaverit voivat tukea vaikkapa varmistamalla, että huonokuuloisenkin kuuli, mitä kuulla piti. Akustikusneurinooma on harvinainen sairaus, eivätkä kaikki ammattilaisetkaan tunne sen vaikutuksia riittävästi. Työterveyshenkilöstön apu sekä ymmärtävä työnantaja mahdollistavat paljon.



Suomen Akustikusneurinoomayhdistys ry kertoo, että AN diagnosoidaan vuosittain 70-100 henkilöllä, keskimäärin 50-vuotiaana. Harvinainen, hyvänlaatuinen kasvain on hoidettavissa.